Nr 58.

Ankom till riksdagens kansli den 11 juni 1918 kl. 8 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt samt avdelning 4:o) i de vid samma förordning fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen m. m., dels ock en i ämnet väckt motion.

Närvarande: herrar Hammarström, Röing, Jacob Larsson, Antonsson, Bäckström, frih. Fleming, Östberg, Wijk, Källman, Nilsson i Bonarp, Holmström, Jonsson i Hökhult, Rune, Nilsson i Kristianstad, Bergman, Forssman, Eliasson, Neess, Bökelund och Johansson i Kullersta.

Genom proposition, nr 395, av den 3 maj 1918, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga nedan intagna

1:o) förslag till förordning om ändrad lydelse av 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt samt avdelning 4:o) i de vid samma förordning fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen; och

2:o) förslag till förordning om ändring i viss del av det vid förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering fogade formulär nr 1 A.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt samt avdelning 4:o) i de vid samma förordning fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen.

Härigenom förordnas, att 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt samt avdelning 4:o) i de vid samma förordning fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen skola i nedan angivna delar hava följande ändrade lydelse:

20 §.

Inkomstskatt — — — — 5: 85.

Till kapital, varom nu är fråga, hänföres, med de inskränkningar nedan sägs, dels bolagets aktie- eller lottkapital, upptaget till det belopp, som angivits i ingående balansräkningen för nästföregående år, eller, om aktie- eller lottkapitalet samma år undergått förändring, till medelstorleken därav under nämnda år, dels ock bolagets reservfond, beräknad enligt enahanda grunder.

I den mån aktie- eller lottkapital icke blivit före den 1 januari 1915 hos vederbörande myndighet inregistrerat eller anmält såsom inbetalt, må till detsamma ej räknas mera än vad som motsvarar verkligt, av delägarna gjort tillskott.

Ej heller må reservfonden upptagas till mera än femtio procent av det belopp, vartill bolagets aktie- eller lottkapital enligt ovan angivna bestämmelser skall beräknas; dock att i varje fall reservfonden må upptagas till det belopp, vartill densamma må hava uppgått den 1 januari 1915, ökat med vad som sedermera blivit lagt till densamma av vid aktieteckning influtna medel.

4:o) *Inkomst från bolag m. m.*

Såsom beskattningsbar utdelning från aktiebolag eller solidariskt bankbolag upptages *dels* det belopp, som under bolags bestånd delägare nästföregående år uppburit eller ägt uppbära i utdelning från bolaget, utan hänsyn till vilka bolagets tillgångar, som använts till utdelningen, *dels och* vad som vid bolags upplösning tillskiftats delägare näst föregående år utöver den å honom belöpande andel i de bolagets tillgångar, till vilka enligt 20 § hänsyn skall tagas vid beräknande av taxerad inkomsts förhållande till bolags kapital. Har aktie eller banklott under nästföregående år bytt ägare, upptages sådan utdelning, varom först sägs, såsom inkomst för den, som varit ägare av den till aktien eller banklotten hörande kupongen vid den tidpunkt, då utdelningen blev tillgänglig för lyftning. Under inkomst, varom här är fråga, hänföres jämväl utdelning till kommanditlottägare i solidariskt bankbolag.

Delägare — — — — förvärvade vinst.

Denna förordning skall vinna tillämpning, i vad den avser ändring av 20 § från och med den 1 januari 1919 och i vad den avser ändring i avdelning 4:o) i särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen från och med den 1 januari 1920; dock att, då fråga uppstår om efterbeskattning för år före år 1919, beträffande eftertaxeringen skola tillämpas de bestämmelser, som gällde för det år, eftertaxeringen avser.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av det vid förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering fogade formulär nr 1 A.

Härmed förordnas, att det vid förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering fogade formulär nr 1 A, sådant detsamma lyder enligt förordning den 24 oktober 1913, skall i nedan angivna del hava följande ändrade lydelse:

Anvisningar för deklarationsblankettens ifyllande.

31. Till *kapital* räknas, med nedan angivna inskränkningar, aktie- eller lottkapital samt reservfond; och skola bägge upptagas till belopp, som angivits i ingående balansräkningen, där de ej under året undergått förändring. I sådant fall bör upplysning lämnas, efter vilka grunder medelstorleken av kapitalet beräknats.

I den mån aktie- eller lottkapitalet icke blivit före den 1 januari 1915 hos vederbörande myndighet inregistrerat eller anmält såsom inbetalt, må till detsamma ej räknas mera än vad som motsvarar verkligt, av delägarna gjort tillskott.

Ej heller må reservfonden upptagas till mera än femtio procent av det belopp, vartill bolagets aktie- eller lottkapital enligt ovan angivna bestämmelser skall beräknas; dock att i varje fall reservfonden må upptagas till det belopp, vartill densamma må hava uppgått den 1 januari 1915, ökat med vad som sedermera lagts till densamma av vid aktieteckning influtna medel.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1919.

Beträffande vad föredragande departementschefen enligt ovan omförmälda statsrådsprotokoll anfört vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t, får utskottet hänvisa till propositionen. I detta sammanhang vill utskottet dock hava erinrat, att nuvarande lydelse av 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt är given genom särskild förordning av den 22 juni 1911.

Till utskottet har jämväl överlämnats en av herr *Boman* väckt motion, I: 199, med hemställan, att de i propositionen innefattade förslagen ej måtte av riksdagen bifallas.

Beträffande motiveringen för herr Bomans hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

De förslag, Kungl. Maj:t i förevarande proposition framlagt, åsyfta en mera effektiv beskattning av aktiebolags [1]) vinstmedel till den del desamma ej utdelas till aktieägarna utan läggas till aktiekapitalet eller reservfonden. För vinnande av detta syfte har man sökt träffa de sålunda fonderade vinstmedlen dels hos bolagen själva och dels hos aktieägarna.

Om än det praktiska syftet varit att tillgodose statens intresse av ökad skatteintäkt, synes dock vid sidan därav förefinnas ett mera teoretiskt syfte, nämligen att på detta område konsekvent genomföra den dubbelbeskattning av aktiebolags inkomster, som för närvarande äger rum allenast i fråga om vad som utdelas till aktieägarna under bolagets bestånd.

Den gällande lagstiftningen har emellertid icke upptagit berörda dubbelbeskattning såsom en principiell regel utan som ett av praktiska skäl betingat undantag, vars rationella berättigande varit omtvistat, och har man såsom korrektiv i viss mån mot dubbelbeskattningens konsekvenser bl. a. uppställt relationen mellan bolagets inkomst och kapital såsom grundval för bestämmandet av bolagets skatteplikt. Fullt riktigt är således, att, såsom ock i propositionen skett, reglerna för bolagets och aktieägarnas skattskyldighet ses i samband med varandra.

De föreliggande förslagen göra ej anspråk på att innefatta den definitiva lösningen av hithörande spörsmål. Departementschefen ställer uttryckligen i utsikt en revision av inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i allmänhet, varvid den förevarande frågan blir föremål för förnyad prövning såsom en detalj av det stora hela. Natur-

[1]) Vad här nedan säges om aktiebolag eller »bolag» gäller ock i tillämpliga delar solidariska bankbolag.

ligtvis föreligger icke i och för sig något hinder att, där goda skäl äro för handen, till särskild reformering utbryta en detalj av systemet, och då nu Kungl. Maj:t funnit lämpligt föreslå ett provisoriskt ordnande av här omhandlade angelägenhet, böra givetvis de framlagda förslagen underkastas vederbörlig granskning, men ligger det i sakens natur, att denna granskning jämväl tager sikte på behovet av den partiella reformen.

Såsom den teoretiskt närmast till hands liggande lösningen av förevarande spörsmål har i propositionen framställts en sådan anordning, att varje aktieägare finge skatta för hela den å hans andel i bolaget belöpande delen av bolagets vinst, oavsett huru denna vinst disponerades. Av praktiska skäl vore man dock hänvisad att söka vinna ändamålet genom en skärpning av själva bolagens beskattning. Huru denna skärpning lämpligen må kunna anordnas, synes ej ännu vara vara fullt utrett. I avvaktan härå har Kungl. Maj:t såsom ett provisoriskt steg i den åsyftade riktningen låtit utarbeta föreliggande ändringsförslag. Dessa utgöra ett slags kombination av åtgärder, riktade dels mot bolagen och dels mot aktieägarna.

Aktiebolagens skatteplikt är, såsom redan antytts, till sin storlek beroende, ej av bolagets absoluta inkomst utan av dennas relation till bolagets efter vissa grunder beräknade »kapital». I propositionen har utförligt redogjorts för de växlande ståndpunkterna rörande vad som finge inräknas i kapitalet och för den utveckling lagstiftningen på denna punkt fått i en för bolagen alltmera gynnsam riktning. Gällande bestämmelser (20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt) innehålla, att bolagets kapital i förevarande avseende omfattar både aktiekapitalet och reservfonden och detta utan hänsyn till beskaffenheten av de olika fonderingarna.

Nu är det ett känt förhållande, att under nuvarande kristid ett mycket stort antal bolag intjänat högst betydande vinster, som de till avsevärd del fonderat genom att öka antingen aktiekapitalet (genom utdelning av s. k. gratisaktier) eller ock reservfonden. Vilkendera vägen som valts, har detta haft till följd, att inkomstprocenten, d. v. s. inkomstens storlek i procent av kapitalet, vid inkomstberäkning för påföljande taxering blivit lägre, oaktat inkomstbeloppet ej minskats. Detta har Kungl. Maj:t funnit vara en oberättigad förmån för just de kapitalstarka bolagen. Därjämte och kanske i än högre grad har det ansetts såsom obehörigt, att genom de stora fonderingarna allt större delar av bolagens årsinkomster undgått dubbelbeskattning. Genom ett snävare bestämmande av kapitalbegreppet i förevarande bemärkelse vinnes givet-

vis, att inkomstprocenten blir högre och skattebeloppet större, och indirekt motverkas i sin mån en alltför stark fondering.

Följande sistberörda tankegång har Kungl. Maj:t föreslagit ändrad lydelse av 20 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt. Enligt förslaget skall vid beskattningen hänsyn få tagas endast till den del av aktiekapitalet, som motsvarar verkligt, av delägarna gjort tillskott och endast till så stor del av reservfonden, som motsvarar femtio procent av det belopp, vartill aktiekapitalet skall få beräknas. Dock skall aktiekapital, som blivit före den 1 januari 1915 anmält såsom inbetalt, få tagas i beräkning utan avseende på om det tillskjutits av delägarna eller ej, och skall reservfond få beräknas till det belopp, vartill den må hava uppgått vid nyssnämnda tidpunkt, ökat med vad sedermera tillagts fonden av vid aktieteckning (aktieemission till kurs över pari) influtna medel.

I propositionen har självfallet icke uttalats någon avsikt att försvåra bolagens kapitalbildning i och för sig, men tydligt är, att genomförandet av nämnda förslag komme att verka i sådan riktning. Faran av en sådan utveckling har framhållits i herr *Bomans* motion. Utskottet är också av den uppfattningen, att den eftersträvade fiskaliska förmånen av vinstens utdelande helt eller till största delen åt aktieägarna köpes för högt, om samtidigt företagets konsolidering äventyras. Det måste ihågkommas, att bolagen i närvarande tid för sin verksamhet behöva jämförelsevis mycket större rörelsekapital än under tidigare, normala tider. Frånsett den omedelbara verkan av penningvärdets fall, som reducerat det reella värdet av samma nominella kapital till måhända hälften eller än mindre, komma här i betraktande de högst försvårade kreditmöjligheterna, särskilt vid affärer på utlandet. Ett företag behöver numera ett långt större kapital endast för att besitta samma rörelsekapacitet som förut. Försvåras nu den egna kapitalbildningen, bliva bolagen hänvisade till utsträckt upplåning av rörelsekapital eller ock, där möjligheter därför saknas, till driftens inskränkande. Från nationalekonomisk synpunkt är ingendera eventualiteten önskvärd, ej heller från den statsfinansiella, eftersom ett bolags allmänna skatteförmåga enligt sakens natur sammanhänger både med företagets soliditet och med dess omfattning.

Kammarrätten, som varit hörd i ärendet, har icke kunnat tillstyrka förevarande förslag. Efter att från mera allmän beskattningssynpunkt hava ogillat förslaget, såvitt det utgjorde ett steg på vägen till mera genomförd dubbelbeskattning, har kammarrätten beträffande förslaget i och för sig uttalat bland annat följande:

»Så länge statsbeskattningen av aktiebolags inkomst är byggd på den principen, att bolagens beskattning skall avpassas efter inkomstens förhållande till kapitalet, synes också såsom kapital böra anses allt det bundna kapital, varav inkomsten utgör avkastning. Bestämmelser av den art, förslaget innehåller, innebära icke, i motsats till gällande bestämmelser, någon uppmuntran till en även från nationalekonomisk synpunkt önskvärd kapitalbildning hos bolagen, utan måste snarare antagas komma att motverka sådan kapitalbildning, då nämnda bestämmelser locka bolagen att hellre utdela sina årsvinster i full utsträckning än genom fonderingar stärka sin ekonomiska ställning. Förslaget har sökt minska räckvidden av denna olägenhet genom att låta även reservfonden till en viss grad få räknas såsom kapital i beskattningsavseende. Enligt kammarrättens åsikt kan dock intresset att uppmuntra bolagens konsolidering och utveckling icke vara fullt tillgodosett genom nämnda bestämmelse. Ett dylikt stadgande synes i varje fall icke vara med billighet överensstämmande, om större del av ett aktiebolags reservfond, än där avses, utgör av delägarna verkligen inbetalt kapital, varförutom detsamma skulle medföra en viss ojämnhet i fråga om aktiebolags beskattning, i det att ett bolag, vars reservfond icke uppginge till 50 procent av det verkligen inbetalda kapitalet och som överförde besparade vinstmedel till aktiekapitalet, bleve hårdare beskattat än ett annat bolag i samma ställning, som lade besparade vinstmedel till reservfonden.

Enligt kammarrättens uppfattning skulle alltså förslaget, om det genomföres, innebära ett redan i och för sig olyckligt sönderbrytande av den grundläggande principen för aktiebolags beskattning enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt. Ett dylikt tillvägagångssätt synes kammarrätten desto mindre välbetänkt, som förslaget uttryckligen avser att utgöra en tillfällig anordning. Därest vid den i utsikt ställda noggranna utredningen av frågan om en särskild beskattning av bolagens fonderade vinster — genom uttagande av skatt i form av viss procent av den ej utdelade vinsten eller på annat sätt — det befinnes, att en sådan beskattning kan genomföras och att beskattningen av bolagens inkomst i förhållande till kapitalet då bör ordnas på sätt nu är förhållandet, *kan* det bliva förenat med ökade svårigheter att verkställa en omläggning av hithörande bestämmelser, om desamma kanske kort förut omformats i ett tillfälligt syfte.»

Vidare har kammarrätten, för det fall att förslaget i princip funnes böra antagas, gjort följande erinringar:

»Om det nu i enlighet med förslaget skulle vidtagas en begräns-

ning av kapitalbegreppet, skulle en förskjutning av skattetrycket de olika bolagen emellan därav otvivelaktigt bliva följden, under förutsättning, att den nu tillämpade skatteskalan bibehålles i oförändrat skick. Kammarrätten saknar emellertid material att bedöma, hur en dylik förskjutning skulle verka.

Enligt förslaget skall registrering av inbetalt aktie- eller lottkapital äga vitsord, endast om registreringen skett före den 1 januari 1915, och har någon fara ej ansetts förefinnas att bestämma gränsen uti ifrågavarande avseende till en förfluten tidpunkt, då denna tidpunkt icke lägges längre tillbaka i tiden än nyss är nämnt. Kammarrätten måste för sin del ställa sig tveksam om lämpligheten härav, då all fara för orättvis beskattning måhända icke kan anses undanröjd, även om gränsen sättes till en så pass nära liggande tidpunkt som den 1 januari 1915, men har å andra sidan icke ansett sig böra direkt avstyrka en dylik anordning, enär utan densamma syftet med författningsändringen till stor del skulle förfelas.

Slutligen anser sig kammarrätten icke böra underlåta att erinra därom, att det måste antagas bliva förenat med betydande svårigheter för beskattningsmyndigheterna att utöva en effektiv kontroll över bolagens uppgifter om kapitalets storlek, om kapitalet skall beräknas på sätt förslaget angiver.»

Vad kammarrätten sålunda andragit emot Kungl. Maj:ts förslag sammanfaller delvis med vad utskottet redan erinrat, men innesluter därjämte från övervägande skatteteknisk synpunkt invändningar, som utskottet måste beteckna såsom fullt befogade.

Till förslaget om ändring av 20 § i skatteförordningen är anslutet ett förslag om ändrad lydelse av punkt 31 i anvisningarna för deklarationsblankettens ifyllande. Sistnämda förslag påkallar ej något särskilt uttalande från utskottets sida.

Den ovan behandlade förändringen av 20 § i skatteförordningen komme ej att omedelbart skärpa beskattningen av ett visst års fonderade vinst utan skulle göra sig gällande först med avseende å beskattning av det påföljande årets inkomst. Genom att upplösa bolaget och utskifta tillgångarna eller låta bolaget ombildas till ett nytt bolag skulle man följaktligen kunna undgå den här avsedda effekten. Till förekommande härav har Kungl. Maj:t föreslagit vissa bestämmelser just för fall av bolags upplösning, givna i förslag till ändrad lydelse av avdelning 4:o) i de vid nyssnämnda förordning fogade särskilda anvisningarna till

ledning vid taxeringen. Enligt detta förslag skall såsom beskattningsbar utdelning från aktiebolag upptagas jämväl vad som vid bolags upplösning tillskiftas delägare utöver den å honom belöpande andel i de bolagets tillgångar, till vilka enligt 20 § i skatteförordningen i dess föreslagna lydelse hänsyn skall få tagas vid bestämmandet av bolagets inkomstprocent.

Rättspraxis lärer på förevarande punkt vara stadgad därutinnan, att beskattningsbar utdelning å aktier icke anses vara för handen, då, i sammanhang med bolags upplösning, till delägare utbetalas hans andel i bolagets kapitaltillgångar. Gör delägaren därvid en vinst, blir beskattningen av denna beroende av de allmänna reglerna för beskattning av vinster av tillfällig natur (realisationsvinster). Ej heller anses någon beskattningsbar utdelning föreligga, om ett bolag uppgår i ett annat och aktieägarna i det äldre bolaget i utbyte mot sina aktier erhålla aktier i det nya bolaget.

I propositionen (sid. 26) har omnämnts, hurusom förevarande spörsmål år 1913 varit föremål för riksdagens uppmärksamhet. Med anledning av en i ämnet väckt motion anhöll riksdagen på förslag av bevillningsutskottet i skrivelse den 30 maj 1913, att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om utredning, huruvida och i vad mån, då ett aktiebolag eller solidariskt bankbolag upplöstes, bolagets uppsparade tillgångar, vilka icke utdelades förrän i sammanhang med bolagets upplösning, måtte kunna göras till föremål för inkomstbeskattning hos delägarna, samt för riksdagen framlägga det förslag till ändring i gällande författningar, som av utredningen kunde föranledas.

I berörda skrivelse erinrade riksdagen, hurusom olägenheter från beskattningssynpunkt kunde framträda i många fall av bolags upplösning och tillgångarnas utskiftande bland delägarna. »Vad därvid utdelas», heter det i skrivelsen, »blir, med nu gällande bestämmelser, i regel skattefritt, ehuru i utdelningen ofta nog ingå medel, som, materiellt sett, borde beskattas. Detta förhållande kan inbjuda till bestämmelsernas kringgående, exempelvis så, att ett bolag, som, på grund av sitt ändamål att t. ex. köpa och stycka en fastighet eller exploatera ett patent, är av kort varaktighet, underlåter att utdela eventuell vinst förrän i sammanhang med bolagets upplösning. I sådana och andra liknande fall synes orättvist, att vinster, som, där de omedelbart hade utdelats, blivit utan tvekan beskattade, skola undgå skatt blott därför, att de i stället under några år fonderats för att sedan på en gång falla aktieägarna till.»

Till något förslag i ämnet från Kungl. Maj:ts sida har riksdagens begäran icke lett förrän i förevarande sammanhang. Att frågan varit

föremål för vederbörlig uppmärksamhet redan förut framgår emellertid därav, att kommunalskattesakkunniga i sitt den 16 april 1917 avgivna förslag till lag angående kommunal taxering och skattskyldighet upptagit ett stadgande av innehåll, att kommunal inkomst- och förmögenhetsskatt skall erläggas för, bland annat, inkomst genom utdelning å aktier i inländska och utländska bolag samt å lotter i solidariska bankbolag utan avseende å, huruvida utdelningen utgjort årsutdelning eller utdelning vid bolagets upplösning, men att dit dock ej skall hänföras utdelning, som bestått i aktier eller lotter i samma bolag eller i annat bolag, som vid det förras upplösning övertager dess verksamhet, och ej heller sådan utdelning, som innefattar återbetalning av inbetalt kapital.

Kommunalskattesakkunnigas förslag ligger för närvarande under granskning i kammarrätten, och har kammarrätten i sitt utlåtande i förevarande ärende uttalat sympatier för en lösning av frågan i den riktning de sakkunniga förordat. Med avseende å Kungl. Maj:ts förslag, som ju går vida längre, har kammarrätten erinrat bland annat följande:

»Enligt grunderna för förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt skall inkomst beskattas hos den, som verkligen åtnjutit densamma. Det är emellertid ingalunda säkert, att vad delägare i aktiebolag, som upplöses, tillskiftas ur tillgångar, som icke utgöra inbetalt kapital, ens till någon del utgör vinst för honom. Ofta nog lärer aktien en eller flera gånger hava bytt ägare genom köp, varvid köparen med all säkerhet fått betala en köpeskilling, som svarat mot aktiens till följd av fonderingar hos bolaget ökade värde. Den sista ägarens skattskyldighet för utdelning vid aktiebolags upplösning kan bliva i särskilt hög grad orättvis, om 20 § i skatteförordningen erhåller den föreslagna lydelsen och aktieägaren efter den 1 januari 1915 men före förslagets framläggande förvärvat aktier i ett bolag, vars kapital i större utsträckning utgöres av icke inbetalt kapital. Vid bolagets upplösning får då aktieägaren skatta såsom för utdelning för vad som tillskiftats honom ur det icke inbetalta kapitalet, ehuru det vid köpet av aktierna varit honom omöjligt att nedbringa köpeskillingen genom hänvisning till en sådan eventualitet. Därtill kommer, att utdelning vid bolags upplösning ej sällan kan uppgå till betydande belopp och till följd av den progressiva skatteskalan föranleda en väsentligt högre skatt för delägaren, än som hade träffat honom, därest vinsten beskattats i olika poster. Den räntevinst, som tillfallit delägaren därigenom, att han ej tidigare behövt erlägga skatten, torde ofta nog icke tillnärmelsevis motsvara ökningen av skatten. Här nämnda förhållande måste antagas komma att, i likhet med en begräns-

ning av kapitalbegreppet, varom redan förut är nämnt, föranleda ökade utdelningar på bekostnad av bolagens konsolidering genom fonderingar.»

Utskottet har ej kunnat finna annat än att de av kammarrätten framställda anmärkningarna äro fullt berättigade och utgöra tillräckligt vägande skäl för avstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag, alldeles oavsett dess egenskap av komplement till förslaget om ändring av 20 § i skatteförordningen. Då utskottet icke kunnat giva sistberörda förslag sin anslutning, skulle nämligen redan den omständigheten motivera ett avslag å nu omhandlade förslag.

Den kritik, som i det föregående ägnats Kungl. Maj:ts i denna proposition framlagda förslag till ändrade grunder för beskattningen av aktiebolagen och deras delägare, är givetvis ej uttömmande. Åtskilligt kunde vara att från utskottets sida tillägga. Redan det anförda innefattar emellertid så pass starka skäl emot förslagen från ej blott allmänt ekonomisk synpunkt utan och i skatteteknisk hänseende, att ett antagande av desamma i oförändrat skick i varje fall bör vara uteslutet.

Då den beräknade statsfinansiella effekten av den föreslagna ändringen i 20 § (effekten av förslaget i övrigt låter sig icke gärna i förväg beräknas) icke skulle uppgå till mera än $^1/_2$ eller på sin höjd $^3/_4$ miljoner kronor årligen, kan densamma svårligen anses allenast på den grund motiverad. Det förhåller sig ju också så, att ifrågavarande ändring av departementschefen ansetts utgöra en förutsättning för vinnande av åsyftat resultat av det i propositionen nr 448 om skärpning av krigskonjunkturskatten ingående förslaget om ett särskilt skattetillägg för vissa bolag. Sistnämnda förslag har av utskottet avstyrkts under anvisande av andra vägar för erhållande av motsvarande skatteintäkt. För utskottets del bortfaller således även det skälet för ändringen i 20 §.

Om utskottet således funnit sig böra avstyrka bifall till propositionen, innebär detta dock icke, att utskottet anser de nuvarande bestämmelserna i förevarande ämnen i allo tillfredsställande. Emellertid pågå, enligt departementschefens ovanberörda uttalande till statsrådsprotokollet, inom finansdepartementet förarbeten för en allmän revision av inkomst- och förmögenhetsskatten, och utskottet förutsätter, att därvid även kommer att upptagas frågan, huruvida och i vad mån beskattning av bolagens fonderade vinster bör ifrågakomma, likasom säkerligen också den av 1913 års riksdag uppmärksammade, ännu alltjämt olösta frågan

om effektiva beskattningsregler för fall av bolags upplösning och tillgångarnas utskiftande bland delägarna. Utskottet är av den uppfattning, att de föreliggande frågorna bäst främjas genom behandling i samband med den allmänna revisionen. Såsom utskottet redan förut framhållit, saknas efter utskottets åsikt giltiga skäl för partiella förhandsreformer i förevarande hänseende.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i enlighet med herr Bomans motion, ej måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 10 juni 1918.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.

Reservation

av herrar *Jacob Larsson, Källman, Holmström, Nilsson* i Kristianstad, och *Johansson* i Kullersta, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts proposition, dock med iakttagande av viss i förtydligande syfte önskvärd redaktionell ändring i förslaget till ändrad lydelse av avdelning 4:o) i de vid inkomstskatteförordningen fogade särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen, så att denna avdelning i nämnda särskilda anvisningar komme att erhålla följande ändrade lydelse:

4:o) *Inkomst från bolag m. m.*

Såsom beskattningsbar utdelning från aktiebolag eller solidariskt bankbolag upptages *dels* det belopp, som under bolags bestånd delägare nästföregående år uppburit eller ägt uppbära i utdelning från bolaget, utan hänsyn till vilka bolagets tillgångar, som använts till utdelningen, *dels ock* vad som vid bolags upplösning *av fonderade vinstmedel* tillskiftats delägare näst föregående år; *dock endast i den mån sagda*

medel icke enligt 20 § skola medräknas vid beräknande av taxerad inkomsts förhållande till bolags kapital. Har aktie eller banklott under nästföregående år bytt ägare, upptages sådan utdelning, varom först sägs, såsom inkomst för den, som varit ägare av den till aktien eller banklotten hörande kupongen vid den tidpunkt, då utdelningen blev tillgänglig för lyftning. Under inkomst, varom här är fråga, hänföres jämväl utdelning till kommanditlottägare i solidariskt bankbolag.

Delägare — — — — förvärvade vinst.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1918.